

Natuurwaardenonderzoek bouwlocatie Huidekoperstraat

Gemeente Amsterdam

Dienst Ruimtelijke Ordening

Planteam Groen, ecologie, Stedelijke
recreatie en Water

December 2009

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding	4
3. Kaders	5
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie.....	8
5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna	8
6. Consequenties natuurwetgeving	9
7. Kansen voor natuur	9

1. Samenvatting en conclusies

Voor de bouwlocatie aan de Huidekoperstraat is een natuurwaardenonderzoek gedaan. De conclusies zijn:

- Het is niet waarschijnlijk dat er verblijfplaatsen van vleermuizen of nesten van gierzwaluwen zijn;
- Er is een kleine kans dat huismussen van het pannendak aan de achterkant gebruik maken. Geadviseerd wordt om dat in het voorjaar nader te onderzoeken. Indien er huismussen broeden zijn er maatregelen nodig om de populatie in stand te houden;
- In en aan de gebouwen kunnen pimpel-, koolmezen of spreeuwen broeden, de nesten van deze vogels zijn gedurende de broedperiode beschermd, daar buiten niet.

Aanbevolen wordt om in de nieuwbouw voorzieningen voor holenbroeders aan te brengen .

Ligging plangebied

2. Inleiding

Het project

Het betreft nieuwbouw op de locatie waar nu de panden Huidekoperstraat 13-15-17 staan. Deze panden worden gesloopt.

Werkwijze

Deze toets behandelt eerst de wettelijke en beleidskaders. Daarna volgt een beschrijving van de locatie en de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens worden de effecten die de voorgenomen ingreep heeft op de aanwezige soorten behandeld. Daarna volgt met welke mitigerende maatregelen deze effecten beperkt kunnen worden en of er een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet nodig is. Gezien het jaargetijde was het niet mogelijk om de aanwezigheid van broedvogels waar te nemen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn beoordeeld op de geschiktheid van de gebouwen. Onderzoek met batdetectoren was niet zinvol.

Eerder onderzoek

Voor dit natuurwaardenonderzoek is gebruik gemaakt van gegevens uit de Ecologische Atlas Amsterdam. Hiervoor worden sinds 1995 gegevens verzameld van de volgende soortgroepen: zoogdieren, broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen en krekels.

Ligging van het plangebied

De bouwlocatie ligt in het Stadsdeel Amsterdam-Centrum, vlakbij het Frederiksplein, ter hoogte van de Amersfoortcoördinaten 121.65, 485.85.

3. Kaders

Wettelijk kader

Gebiedsbescherming - Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000

Vogelrichtlijngebieden in de nabijheid zijn: het Naardermeer en het IJmeer. Deze gebieden maken deel uit van de Europese ecologische hoofdstructuur (Natura 2000). Indien er effecten op een Natura2000-gebied in de omgeving te verwachten zijn, is een passende beoordeling nodig.

Soortbescherming

In april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht geworden. In februari 2005 heeft er door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur een aanpassing plaatsgevonden. Door de Diensten Regelingen is in augustus 2009 een 'Uitleg over de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet' uitgebracht. Uit de Flora- en faunawet kunnen we de voor dit advies relevante artikelen als volgt samenvatten:

Artikel 2 behandelt de algemene, voor iedereen geldende zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Lid 2 stelt dat handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat men de nadelige gevolgen voor de natuur kan weten of vermoeden, voorkomen moeten worden. Voor zover die gevolgen niet voorkomen kunnen worden moeten de effecten van die handelingen worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikelen 8 tot en met 13 zijn verbodsbepalingen waarin de mogelijk nadelige handelingen worden genoemd. Het betreft zowel evident nadelige handelingen, zoals doden of vernielen van nesten, als indirect nadelige handelingen, zoals aantasting van de leefomstandigheden, verstoring of verontrusting.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Artikel 75 gaat over de mogelijkheden van vrijstelling of ontheffing. Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Voor een ontheffingsaanvraag voor de soorten uit tabel 3 en voor vogels is een uitgebreide toets nodig. Deze bevat de volgende drie criteria:

1. er is geen andere bevredigende oplossing;
2. er is een dwingende reden van groot openbaar belang
3. doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

- de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

De AMvB onderscheidt drie beschermingsregimes en niet beschermde soorten. Voor vogels geldt een apart regime. Globaal is de betekenis als volgt:

Tabel 1	Algemene soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 2	Overige soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen, mits er voor de uitgevoerde activiteiten een gedragscode is afgesproken met het Ministerie van LNV
Tabel 3	Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/Bijlage 1 AMvB	Als er activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor soorten van de Habitatrichtlijn is het niet mogelijk om op grond van 'Ruimtelijke ontwikkeling' ontheffing aan te vragen, dit kan alleen met een belang uit de Habitatrichtlijn: 'Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.
	Vogels	Voor vogels geldt een afzonderlijk beschermingsregime. Gedurende de broedtijd zijn nesten beschermd. Voor een aantal soorten geldt het nest als een vaste verblijfplaats, dit is ook buiten het broedseizoen beschermd. Ook voor vogels geldt dat er alleen ontheffing kan worden gevraagd met een belang uit de Vogelrichtlijn.
	Niet beschermde soorten	Voor alle soorten geldt de zorgplicht

Bestendig beheer en onderhoud wil zeggen, dat de activiteiten bestaan uit de **voortzetting** van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie.

De Gemeente Amsterdam heeft een gedragscode ter goedkeuring bij het Ministerie van LNV ingediend (april 2008), deze is in augustus 2009 goedgekeurd en zal naar verwachting eind 2009 in werking gaan. Met het werken volgens de gedragscode kan een ontheffingsaanvraag voor een aantal soorten worden voorkomen.

Beleidskader

Ecologische Hoofdstructuur: Rijks en Provinciaal beleid

De (P)EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. De Provincie heeft de EHS-opgave verder uitgewerkt. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de (P)EHS dient volgens in de Nota Ruimte vastgelegde regels gecompenseerd te worden.

Hoofdgroenstructuur: gemeentelijk beleid

In het structuurplan van de gemeente Amsterdam worden een aantal groengebieden planologisch beschermd. Functiewijzigingen zijn mogelijk en moeten aan een toetsingscommissie worden voorgelegd.

Soorten van de Rode lijsten

Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. De kwetsbaarheid van een soort speelt een rol bij de beoordeling van een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet. Voor een beschermde soort van de Rode lijst is de afweging diepgaander.

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving

De nabije omgeving is deels groen (Frederiksplein en de brede Falckstraat met bomenrijen en heesters).

Het plangebied

Het betreft drie naast elkaar gelegen panden, twee hoog met zolder.

De panden 13 en 15 hebben een natuurstenen dakrand. Op nr 15 ontbraken aan de voorkant twee stenen in de muur.

De achterkant van nr 13 heeft op één hoog een pannen dak. Nr 15 heeft daar een plat dak.

De tuin is stenig en wordt door Hyves als parkeerterrein gebruikt.

Aan de noordkant wel een stukje met wintergroene struiken. In december geen vogels gezien of gehoord. Er waren in ieder geval geen huismussen actief.

Zoogdieren en amfibieën

Voor grondgebonden zoogdieren en voor amfibieën is het plangebied onbereikbaar.

Verblijfplaatsen van vleermuizen

Vanaf de buitenkant gezien zijn de panden niet erg geschikt als zomer- of winterverblijfplaats voor vleermuizen, daarnaast zijn de panden in de omgeving zijn veel meer geschikt. Die gebouwen hebben bijvoorbeeld houten borden, waarachter vleermuizen zouden kunnen wegkruipen.

Ook voor nesten van gierzwaluwen zijn de gebouwen ongeschikt.

Broedvogels

In de gebouwen (onder dakpannen, kleine openingen in de muren) kunnen sommige vogels (spreeuwen, huismussen, koolmezen, pimpelmezen) broeden. Huismussen werden niet waargenomen. Gezien de mogelijkheden tot dekking verderop in het binnenblok is het niet uitgesloten dat er huismussen nestelen. Veel kolonies huismussen zijn er overigens niet (meer) in het Centrum van Amsterdam.

Verblijfplaatsen van gierzwaluwen zijn niet waarschijnlijk.

Conclusie

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet waarschijnlijk.

Het is mogelijk dat er huismussen verblijven, de kans daarop is niet groot.

5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna

Indien er huismussen verblijven is bescherming van de populatie noodzakelijk.

6. Consequenties natuurwetgeving

Gebiedsbescherming

Het plan bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. Externe werking van het plan op Habitat- of Vogelrichtlijngebieden is niet aannemelijk. Het plangebied ligt niet in de Provinciale Ecologische Hoofd Structuur (PEHS) en maakt geen deel uit van de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam.

Soortbescherming, ontheffing Flora- en faunawet

Beschermde soorten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet waarschijnlijk.

Broedvogels

De huismus is een in kolonies broedende soort. Meestal maakt hij gebruik van ruimtes onder dakpannen. Naast nestruimte is dekking in de vorm van dichte gevelbegroeiing (*Hedera helix*) of coniferen nodig. Hierin kan de huismus zich verbergen voor predatoren. Ten derde heeft de huismus eten nodig, bijvoeren in de winter door mensen draagt positief bij aan de instandhouding van de huismus. De huismus is een soort waarvoor geldt dat de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd zijn.

Voor de overige broedvogels geldt dat de nesten gedurende de broedtijd beschermd zijn, maar daar buiten niet. Ontheffing voor broedende vogels wordt meestal niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen.

7. Kansen voor natuur

Bij de nieuwbouw liggen de kansen voor de natuur in het aanbrengen van nestmogelijkheden aan het gebouw. Stedelijke vogelsoorten en vleermuissoorten zijn afhankelijk van verblijfplaatsen in gebouwen. In oude gebouwen zijn er meestal voldoende mogelijkheden. Bij nieuwbouw en renovatie verdwijnen deze. Met eenvoudige maatregelen kan bij nieuwbouw nestgelegenheid voor een aantal stedelijke soorten worden geboden. In de Huidekoperstraat zou dat bijvoorbeeld voor vleermuizen, gierzwaluwen succesvol kunnen zijn. In een in 2004 voor stadsdeel Amsterdam-Noord gemaakte brochure staan voorbeelden van nestvoorzieningen aan nieuwbouw.

(http://www.noord.amsterdam.nl/SDANInternet/Documenten/Vrije%20tijd,%20sport%20en%20cultuur/Natuur/boekje%20holenbroeders%2009aug2004_web.pdf)